

12. ábra Tartós környezeti kárral érintett területek

3. levegőtisztaság-védelem

A levegő minőségének egyik meghatározó tényezője a települési légszennyezési kibocsátás. A többi településhez hasonlóan a légszennyezőanyag kibocsátások elsősorban a lakossági és közületi gázfelhasználáshoz, a közlekedésből adódó levegőszennyezéshez, valamint az ipari létesítményekhez és szolgáltatói tevékenységekhez kötődnek, melynek hatásait tompíthatja, illetve ronthatja az adott település környezeti adottsága.

Levegőminőség szempontjából érzékeny területnek tekinthető az országos jelentőségű természetvédelmi terület. Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendeletben nem szerepel a település.

A település közigazgatási területére a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet alapján meghatározott határértékek vonatkoznak.

A légszennyezetségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete alapján a 13. (Az ország többi területe) légszennyezetségi zónába tartozik, ahol a:

- kén-dioxid: F
- nitrogén-dioxid: F
- szén-monoxid: F
- szilárd (PM10): E

A kén-dioxid, nitrogén-dioxid és szénmonoxid tekintetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladhatja meg, szilárd szennyezés esetén pedig a felső és alsó vizsgálati küszöb között lehet.

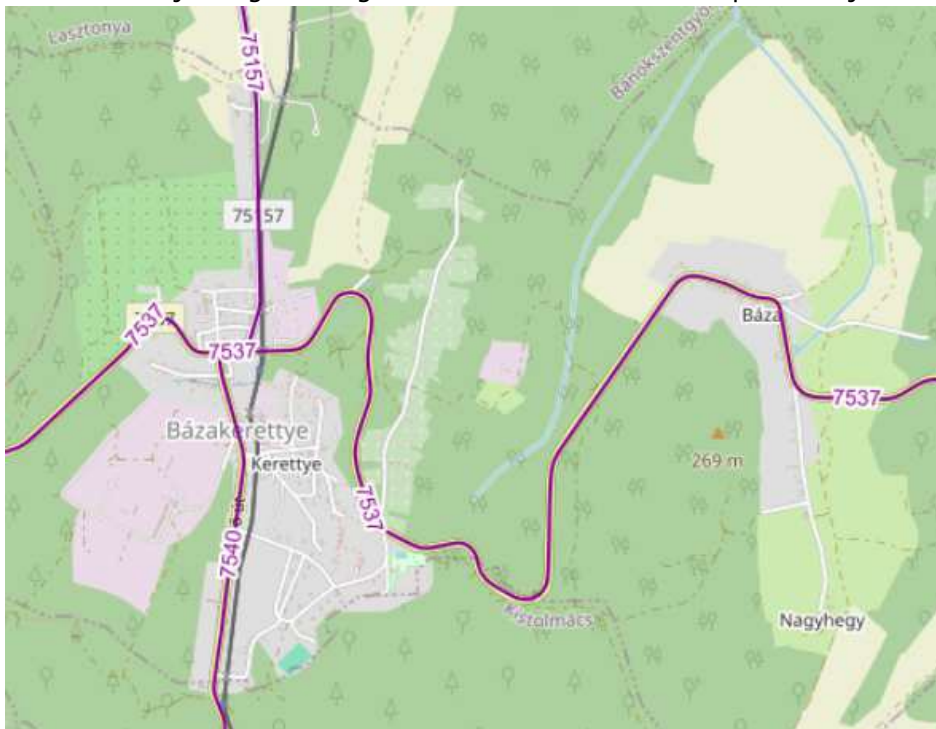
A közúti közlekedésből adódó légszennyezést a 7540 - Letenye-Bázakerettye összekötő út, a 7537 - Borsfa-Lenti összekötő út és a 75157 - Lasztonya bekötő út forgalma okozza. A 75157 j. út csak kis szakaszon érinti a település belterületét.

A légszennyezés tekintetében az országos közutak 2022. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalmi adatainak felhasználásával megvizsgáltuk a közlekedésből adódóan a településre jellemző levegőállapotot.

A gépjárművekre vonatkozó kibocsátási normák alapján a vizsgált útszakaszon áthaladó járművek teljes légszennyező anyag kibocsátását a következő táblázat részletezi.

Kibocsátás [mg/s m]	CO	CH	NO ₂	SO ₂	PM
7540 út	0,1871	0,0282	0,0294	0,0002	0,0028
7537 út	0,1019	0,0150	0,0172	0,0002	0,0019

A fenti kibocsátási adatok alapján valamennyi szennyezőanyag tekintetében megállapítottuk, hogy azok mértéke az érvényben lévő határértékeket (4/2011. (I. 14.) VM rendeletben foglaltak) a lakóterületeken nem haladja meg. A vizsgált útszakaszokat a 2. Térkép ábrázolja.

1. Térkép A település (fő) közlekedési vonalai

A település közigazgatási területén több légszennyező forrás is üzemel (szénhidrogén bányászathoz kapcsolódóan).

Az üzemi és szolgáltató létesítmények légszennyező tevékenységeire és a légszennyező forrásokra 306/2010.(XII.23.) Korm. rendelet vonatkozik, az általuk kibocsátható légszennyező anyagok határértékeit pedig a 4/2011.(I.14.)VM rendelet állapítja meg. Káros mértékű, azaz határérték feletti légszennyezést a helyhez kötött források, a jelenleg ismert állapotban nem okoznak.

Egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező vállalkozás nem található a településen.

A településen levegőterhelést jelentenek még a lakossági fűtés során jelentkező kibocsátások. Számottevő lehet a vegyes tüzelés használata is melynek várható következménye a légszennyezés időszakos emelkedése.

Ezek a lokális és nem folyamatosan jelentkező hatások a település levegőjének minőségét alapvetően nem befolyásolják, azonban megszüntetésükre intézkedéseket kell kidolgozni.

Az allergén gyomnövények főként az utak mentén lévő árkokban fordulnak elő, melyek gyérítése az árkok, útpadkák és zöldfelületek rendszeres kaszálásával történik.

4. zaj- és rezgésterhelés

A település zajhelyzetének vizsgálata során – mint minden település vizsgálata során – három fő területre kell kitérni, melyek a közlekedés, az ipari/gazdasági tevékenységek, valamint a kulturális- és szórakoztatóipar.

A közúti közlekedési forgalom okozta zajterhelést a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 4. § (2) alapján határoztuk meg.

Vizsgálatunk során „AZ ORSZÁGOS KÖZUTAK 2022. ÉVRE VONATKOZÓ KERESZTMETSZETI FORGALMA” c. Magyar Közút KHT. kiadványát vettük alapul.

A közúti közlekedés zajhatásait a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet rendeletben meghatározott zajterhelési határértékekkel hasonlítottuk össze. A zajterhelést (L_{Aeq}) a referenciatávolságban (út középvonalától mért 7,5m) határoztuk meg.

$L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j}$, [dB]	7540 út	7537 út	Határérték a környező lakóterületen [dB]
M_{nappal}	60,8	58,7	60
$M_{éjszaka}$	52,8	50,7	50

Az üzemi vagy szolgáltató jellegű létesítmények zaja lokálisan hat, a lakosságnak egy részét érinti. A települést érintő, zajvédelmi problémát okozó rendezvények, események ritkán kerülnek megrendezésre.

5. sugárzás védelem

A természetes háttérsugárzás Magyarországon egy embert átlagosan 2,4 mSv/év effektív dózissal terhel. A testünket érő sugárzás származhat a világűrből, a talajból, a növényekből, élelmiszerekből, környezetünk tárgyaiból, vagy akár a saját testünkből is.

Az országon belül a geológiai viszonyoktól, az időjárástól, a táplálkozástól függően akár két-háromszoros különbségek is lehetnek a háttérsugárzás mértékében. Mértéke, hatása települési szinten nem befolyásolható. Élettani hatás szempontjából, a távvezetékeknek két jellemzőjét kell figyelembe venni a villamos és a mágneses terét.

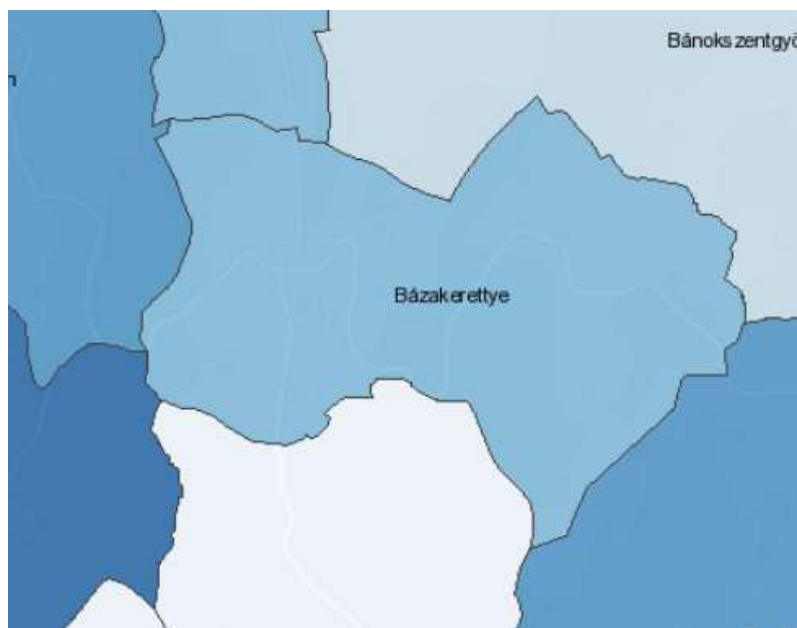
A villamos térerősség nagyságát a feszültségszinten kívül egyéb körülmények is befolyásolják:

- a vezetékek föld feletti magassága
- a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése
- magas objektumok pl.: fásoros árnyékolás jelentősen csökkenti a térerősséget
- épületek (a villamosteret 85-90%-ban leárnyékolják)

A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültségszintű távvezetékektől: 750kV-40m, 400kV-20m, 220kV-10m, 120kV-5m. A távvezetékekkel a közmű fejezet foglalkozik részletesen. Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építéshatósági engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér áthatol az épületeken és szemben a villamos térrel kiterjedt objektumoknál nem, vagy csak nagyon költségesen árnyékolható. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér ellen a legjobb védekezés a megfelelően nagy védőtávolság tartása. Bázisállomások esetén, Magyarországon érvényben lévő egészségügyi határértékek: 900MHz $4.500.000\mu W/m^2$, 1800MHz $9.000.000\mu W/m^2$. A határértékek megállapításakor a különböző kutatási eredményeket vették alapul. A frekvencia növekedésével a behatolási mélység csökken, ezért állapítottak meg két értéket.

6. hulladékkezelés

A település közigazgatási területén, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás teljesítésére jogosult, illetve kötelezett közszolgáltató a Viridis-Pannonia Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. (Nagykanizsa).

13. ábra A közsolgáltatás keretében elszállított települési hulladék egy főre jutó mennyisége, 2021. évben (kg/fő) (KSH)

A közsolgáltatás keretében elszállított települési hulladék egy főre jutó mennyisége a településen 198 kg/fő volt 2021. évben.

Az Önkormányzat közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére, mint közsolgáltatás teljesítésére jogosult, illetve kötelezett közszolgáltató az Lenti Hulladékkezelő Kft.

7. vizuális környezetterhelés

A tartós konfliktusok közé sorolhatók általában a roncsolt, felhagyott területek és elhagyott (külterületi) lakó épületek okozta konfliktusok. Konfliktusként tekinthetünk az illegális hulladéklerakásból eredő konfliktusokra is.

A település belterületének utcaképét esztétikailag negatívan befolyásolja az elektromos légkábelek, telefonkábelek jelenlegi megjelenése.

A vizuális környezetterhelés témakörében a fényszennyezettséggel is foglalkozni kell, ami a településen jellemzően a közvilágítást jelenti (fényreklámok a településre nem jellemzőek).

8. árvízvédelem

Bázakerettye a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendeletben nem szerepel.

9. Klímavédelem, éghajlatváltozás

Az éghajlatváltozás iránti sérülékenységet három tényező határozza meg. Ez a három tényező a kitettség, az érzékenység és az adaptációs kapacitás.

A kitettség alapvetően egy helyszínhez kapcsolódó tulajdonság. A kitettség elemzése arra válaszol, hogy egy adott helyszín milyen mértékben van kitéve egy adott éghajlatváltozási hatásnak.

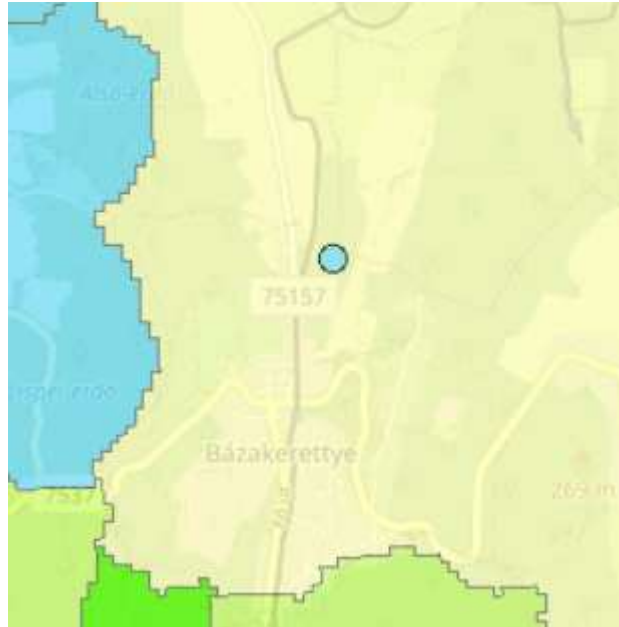
Az érzékenység egy-egy rendszerhez kapcsolódó tulajdonság. Az érzékenység azt mutatja, hogy az adott beruházás egy adott éghajlatváltozási hatásra milyen mértékben érzékeny, mivel ezek az események károkat okoznak az utakban, épületekben, illetve az azok által betöltött funkciókban.

A kitettség és érzékenység együttes jelenléte szükséges ahhoz, hogy egy potenciális hatás lehetsége fennálljon.

Jelen dokumentációban a kitettség vizsgálata releváns.

A vizsgált terület tekintetében nem helyezkedik el fokozott kitettséget jelentő területen. Az országra általánosan jellemző változásra számíthatunk mind hőmérsékleti, mind csapadékviszonyok, illetve egyéb tekintetben, így kitettség tekintetében közepes mértékről beszélhetünk, ami a jelentős területfoglalással érintett erdőterületekre számottevő kedvezőtlen hatást gyakorolhat, figyelembe véve, hogy a termőhely alkalmazkodási potenciálja közepes.

Villámárvíz vonatkozásában a vizsgált vízgyűjtők és kifolyási pontjaik tekintetében a települést érintő vizsgálat szerint erősebben veszélyeztetett (1-es az 1-5 fokozatú skálán).

14. ábra Villámárvíz veszélyeztetettség

10. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Általánosan elmondható, hogy környezeti konfliktusforrás jellemzően a lakóövezetek ipari-gazdasági-mezőgazdasági övezetekkel határos területein, illetve az elhagyott illegális hulladékok következtében jelentkezik.

Jellemző konfliktusforrásként fennálló gazdasági tevékenységként a bányászati tevékenység említhető meg, aminek következtében a korábbi években kialakult tartós környezeti kár.

2.11. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

A fejezethez felhasznált irodalom a **Dövényi Zoltán** által szerkesztett *Magyarország Kistájainak Katasztere* (Budapest, 2010) c. könyv és a **Kocsis Károly** szerk. *Magyar Nemzeti Atlasz* (Budapest, 2018) Domborzat (Gábris Gyula), Földtan (Haas János, Brezsnaynszky Károly), Éghajlat (Bihari Zita), Vizek (Varga György), Talajok (Pásztor László) c. fejezetei alapján készült. A Növényzet c. fejezethez adatokat a Nébih interaktív erdőterképéről ([Erdészeti információk \(gov.hu\)](http://erdészeti.informaciok.gov.hu)) olvastuk le.

TERMÉSZETFÖLDRAJZI ELHELYEZKEDÉS

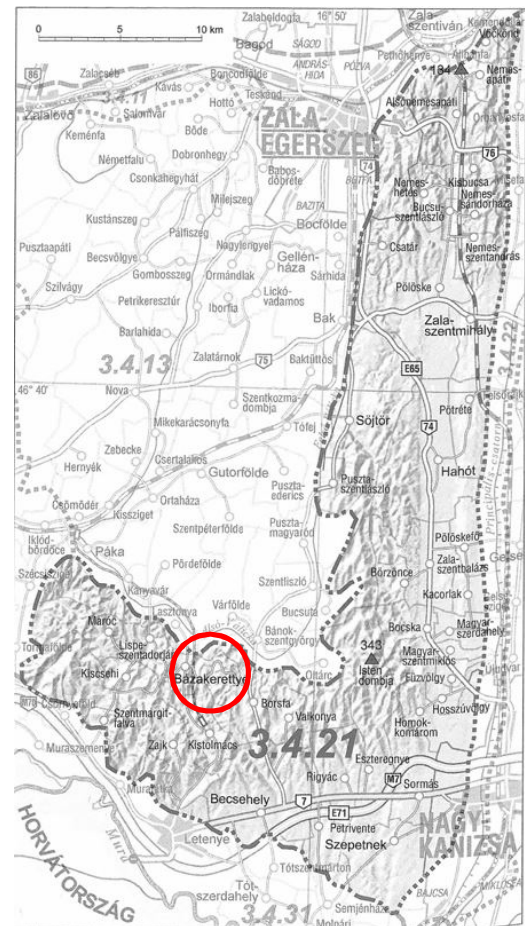
Bázakerettye a Zalai Domság délnyugati részén, Nagykanizsától 30, Letenyétől 12 km-re, az ún. Hidegvölgyben fekszik. Bázakerettye község határa földrajzilag a Zalai Dombvidék középtáj „Egerszeg – Letenyei Domság” kistájában terül el, amely a Felső-Zalától déli irányban a Muráig húzóódó, kettős osztatú eróziós dombsági terület az Alsó- és Felső-Válicka, valamint a Principális között.

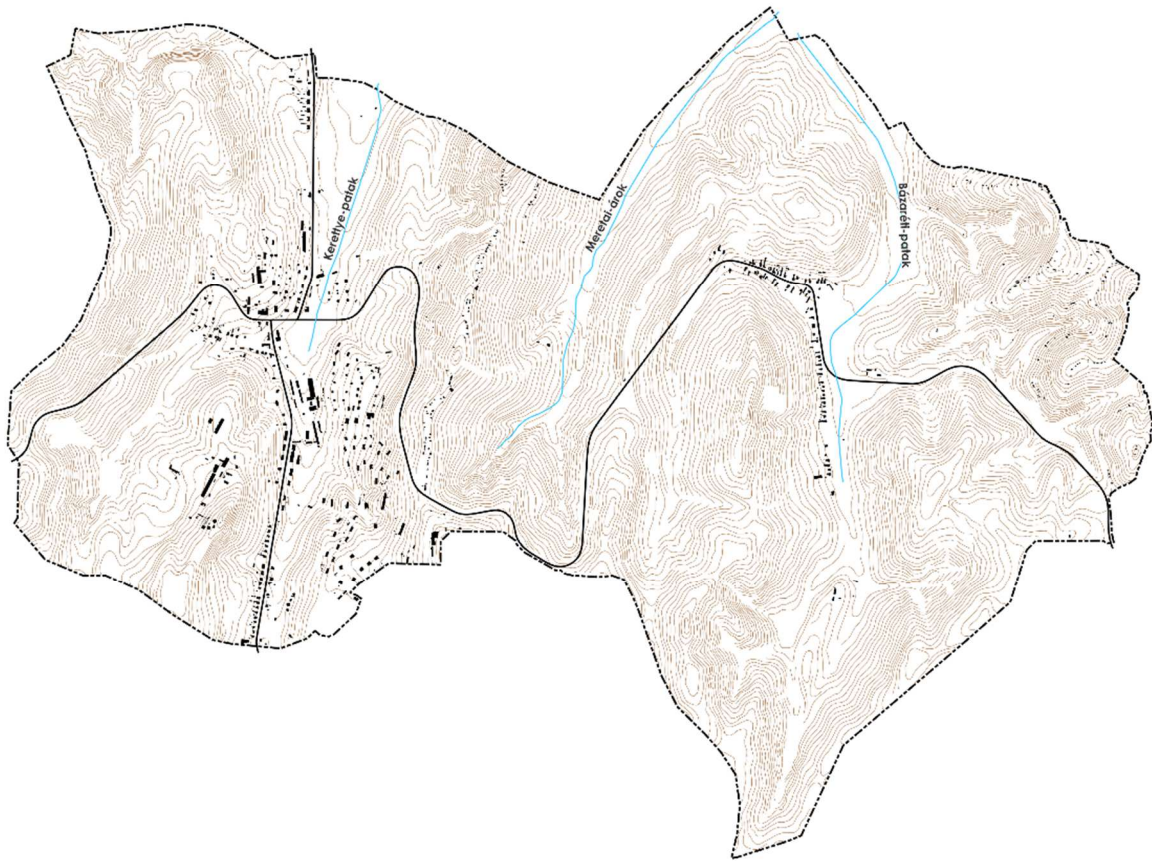
DOMBORZAT

A pliocén sivatagos éghajlata idején, a földrengéses hasadékok mentén képződnek a mai felszínt is meghatározó észak-dél irányú szélbarázdák: árkok ill. hátak. Északi, Csácsbozsoktól Homokkomáromig nyúló keskenyebb részére jellemző a szabályos észak-dél irányú tagoltság.

A meridionális völgyek között lapos tetejű, déli irányban alacsonyodó, keskeny hátak emelkednek, amelyek haránt irányban szabálytalanul darabolódtak. Jégkorszaki vályoggal borított felszínük deráziós völgyekkel és fülkékkel erősen tagolt, a völgyek mélyek, lejtőik meredekek. A kistáj DNY-i részén, a Homokkomárom – Várfölde – Páka vonaltól délre, az Alsó-Válicka és a Mura közti területen, a tényleges Letenyei Domságon kissé változik a felszín. A terület jelentős ó-pleisztocén felboltozódása következtében az É – D-i irányú szerkezeti vonalakat követő völgyek között erősen tagolt domborok alakultak ki, amelyeket szigetszerűen kiemelkedő, aszimmetrikus dombhátak és dombtetők jellemeznek. A függőleges tagoltság mértékét kifejező relief érték magas, 85 m/km². A kistáj déli részén, a Szepetnek – Petrivente – Becsehely vonalon ellaposodva megy át a Mura-balparti síkságba.

A völgylejtők nagyon meredekek (15-20 fok) és szabdalnak, a dombtetőkkel együtt erősen erodáltak. A dombok tengerszint feletti magassága általában 250-300 m, a relatív szintkülönbség 100- 150 m között van. A dombvonulatok között hosszanti irányú, változó szélességű völgyek húzódnak. Ezek alapján rendszerint patak folyik.

Bázakerettye domborzati adottságai

FÖLDTAN

Felszíne a földtörténeti harmadkorban alakult ki. Helyén utoljára a Pannon tenger hullámzott, melynek agyagból, homokból álló, helyenként több száz méter vastag üledéke alkotja az alapkőzetet. A meleg vizű, elzáródó, feltöltődő Pannon tenger gazdag növény és állatvilága szerves anyagai képezték alapját a kőolaj kialakulásának.

A tengerfenék megemelkedésével az aljzat szárazra kerül, majd különböző belső erők, vulkanikus tevékenység hatására feldarabolódik.

A föld mélye kőolajat, mélységi hévizet rejt. Az 1000 m körüli mélységben található olajtároló réteg homokkőből áll. Kisebb mennyiségű lignit is előfordul a falu területén.

ÉGHAJLAT

Az éghajlati viszonyokat tekintve a mediterrán és az alpesi klímahatások kedvező arányban vannak jelen, így viszonylag kiegyenlített, mérsékelt hűvös és mérsékelt nedves. Az évi középhőmérséklet 10,0-10,5 °C között alakul, a januári középhőmérséklet -1,0 és -0,5 °C közötti, míg a júliusi középhőmérséklet 20,0-20,5 °C. Az éves napfénytartam 1900-1950 óra. A nyári napok átlagos száma (azok a napok, amelyeken a napi maximum eléri a 25 °C-ot) 70-80 nap, a téli napoké 20-25 (amikor nem emelkedik fagypont fölé a hőmérséklet). A csapadék évi összege 750-800 mm, ennek eloszlása a következő: a tavaszi időszakban 170-180 mm, nyáron a legtöbb, 230-240 mm, az őszi 200 fölötti, télen a legkevesebb, 120-130 mm. Az uralkodó szélirány az É-i és D-i, melyek átlagos erőssége 2-2,5 km/h.

VÍZRAJZ

Mura vízgyűjtő területe. A vízfolyások vízhozama állandó, őszi árvíz is előfordulhat. Három patak ered Bázakerettye közigazgatási területén: a Bázareti-patak, Meretai-árok és a Kerettye-patak, melyek az Alsó-Válcikába torkollanak. A részvízgyűjtő terület biológiai aktivitásértéke 'közepes' minősítési osztályba tartozik.

NÖVÉNYZET

A dombvidék potenciális erdőterület, a természetes növénytakaró illír jellegű bükkös társulás. A völgyaljakban gyertyános-tölgyesek és égerligetek is kialakultak. Az emberi tevékenység hatására a völgyekben a kaszálórétek, a dombokon a zártkertek értek el jelentős térfoglalást. Az erdei flórában hangsúlyos szerepük van a nyugat-dunántúli elemeknek (erdei ciklámen - *Cyclamen purpurascens*, erdei galaj - *Galium sylvaticum*, magyar varfű - *Knautia drymeia*) és a szubmediterrán fajoknak (zalai bükköny - *Vicia oroboides*, tarka lednek - *Lathyrus venetus*, pirító gyökér - *Tamus communis*).

Bázakerettyén az erdőterületek jelentős hányada akác alkotta állomány. Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, bükkösök, gyertyános-bükkösök is jelentős részét képezik az erdőterületeknek. A Meretai-árok völgyét és a Kerettye-patak északi szakaszán elsősorban mézgás égeresek kísérik, vagy bokorfüzesek. Legelők és kaszálórétek nagy területeket foglalnak el, főként a vízfolyások mentén. Kisebb gyepterületek a felhagyott szőlők helyén fordulnak elő.

TALAJOK

A területen agyagbemosódásos barna erdőtalajok jellemzőek, kisebb arányban pszeudoglejes barna erdőtalajok is jelen vannak. Ezek vályog mechanikai összetételűek és rossz vízgazdálkodásúak. A vízfolyások mentén réti talajok és lápos réti talajok jöttek létre, ezek agyagos vályog mechanikai összetételűek, közepes vízvezető és jó víztároló képesség jellemzi őket. Talajvizet általában csak a völgyekre jellemző 4-6 m között, kis mennyiségben. A talajvíz kémiaiag kalcium-magnézium-hidrogénkarbonát jellegű, kemény, szulfáttartalma kevés (60 mg/l alatt). Néhol nitrátosodás előfordul. A rétegvizek mennyisége 1-1,5 l/s.km². A településeken általában nincsenek artézi kutak.

TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET VIZSGÁLATA

TÁJTÖRTÉNETI VIZSGÁLAT

Báza települést először 1336-ban említi egy oklevél. Az idő múlásával lassan fejlődik, de a 18. században már 13 házat számoltak ezen a vidéken, amely büszkélkedhet a jó bortermeléssel, gazdag erdőségekkel és virágzó állattenyésztéssel.

1785-ben mindössze 13 ház állt, de a 19. század folyamán folyamatosan növekedett a település népessége, az 1900-as évekre már 30 házat számláltak, majd 1930-ban a házak száma elérte a 43-at.

A történelmi háttér is mutatja a település fejlődését. Az előző évszázadokban Báza úrbéres községként működött, az úrbéres zsellérfalu sajátosságaival. Az idők folyamán a piaci kapcsolatok is fejlődtek, és 1925-ben már a legközelebbi állandó piac Nagykanizsán található.

A 20. század elején Báza és Kerettye közelsége is befolyásolta a település életét. 1936-ban történt ami örökre megváltoztatta a település sorsát: az ország első kőolajmezőjét fedezték fel itt. A térségben gyorsan terjedtek az olajkutak, és a település hirtelen fejlődött. Sorházak, munkásszállók és típusházak emelkedtek, melyek egyesítették az amerikai stílust a göcseji építészeti

hagyományokkal, teremtve egyfajta amerikai kertváros hangulatot. Ma már inkább hétvégi házakkal találkozhatunk a területen.

Az idő múlásával a népesség áramlás is megkezdődött. Az iskola, óvoda, gyógyszertár, strand, mozi és futballpálya a település modernizálódásának jelei voltak. 1938-tól már az MAORT szervezete által irányított fejlődésnek lehettünk tanúi.

A második világháború szörnyű pillanatai sem kímélték Bázát, hiszen 1944-ben bombázások érték a települést. Ám ez sem szegte kedvüket, és az olajipar államosítása után is keményen dolgoztak, hogy kihozzák a mélyből az értékes olajat.

Az olajipar lendülete városias létformát hozott magával, de az évtizedek során a település és az ipar is változott. A MOL átvétele után a 90-es években még tovább működött az olajmező, de pár év elteltével már el is állt a termelés. Ezzel a település is elszegényedett, és a lakosság száma is jelentősen csökkent, mindössze 600 főre.

A múltat megőrizve, Bázán ma is láthatunk emlékeket az olajipar hőskorából. Az Olajipari kismúzeum és a termálfvízforrások által hűsölni vágyók strandja emlékeztetnek az előző évtizedekre. A környező természeti kincsek, mint a Budafapusztai Arborétum, a Ksitolmácsi tó és az erdei kisvasút, a faszállítás múltját idézik meg. Báza tehát egy olyan település, melynek történelmi és ipari öröksége egyszerre hordozza a múlt és a jelen szellemét.

ELSŐ KATONAI FELMÉRÉS (1784)

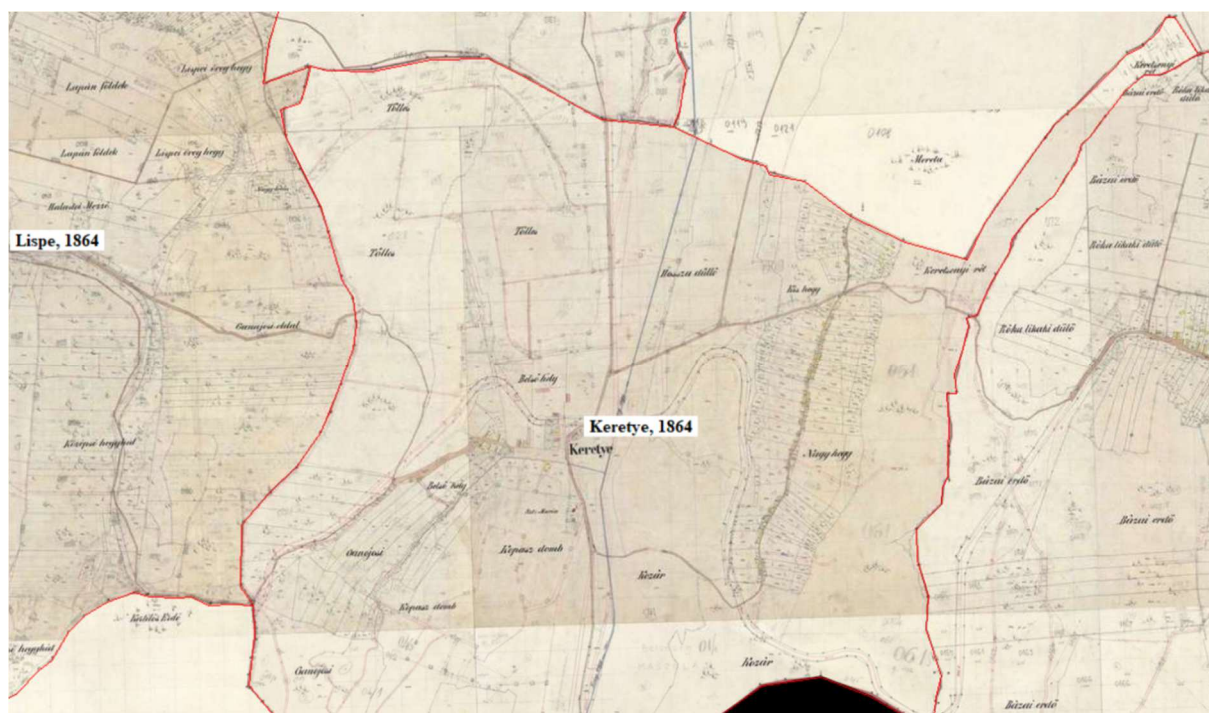
Bázakerettye az 1784-ben Kerityej és Pazo néven jelenik meg, ekkor még külön települések voltak. A területhasználati kategóriák és azok aránya alacsonyabb mint napjainkban. Az főúthálózat nyomvonala kis eltéréssel lefedi a mai nyomvonalakat, a mellékutak még hiányoznak. Patak köré telepedett Kerityej, ami itt még kanyargósan folyik, körülötte vizenyős területek. A Lispehez vezető utat keresztezi a patak, de van híd így átkelhető. Lakóházak még csak a főút mentén voltak jelen, Bázán pedig a Dózsa György úton. A Kerityejen található lakóterületeket legelők majd szántóföldek és végül az erdők veszik körbe, míg Bázán csak kelet felől vannak legelők és dombok veszik körül. A két kis település között jelentős nagyságú szőlő ültetvényeket figyelhetünk meg, amelyen keresztül húzódik a Kerettyéről Bázába vezető út vonal.

MÁSODIK KATONAI FELMÉRÉS (1852-55)

Kerettye már Kerettye néven jelenik meg, a két település közötti területen eltűntek a szőlős területek, amelyek, valószínűleg a filoxéra nevezetű szőlőbetegségnek tulajdoníthatók be. A patak a település nyugat déli részén, a településen kívül helyezkedett el, azonban ezen a térképen már a településmag keleti részén figyelhető meg szabályozott formában, amelyek mentén vizenyős legelők jönnek létre. A lakóházak és magánkertek a patak mentén helyezkednek el és egyre bővülnek.

KATASZTERI TÉRKÉPEK (1857)

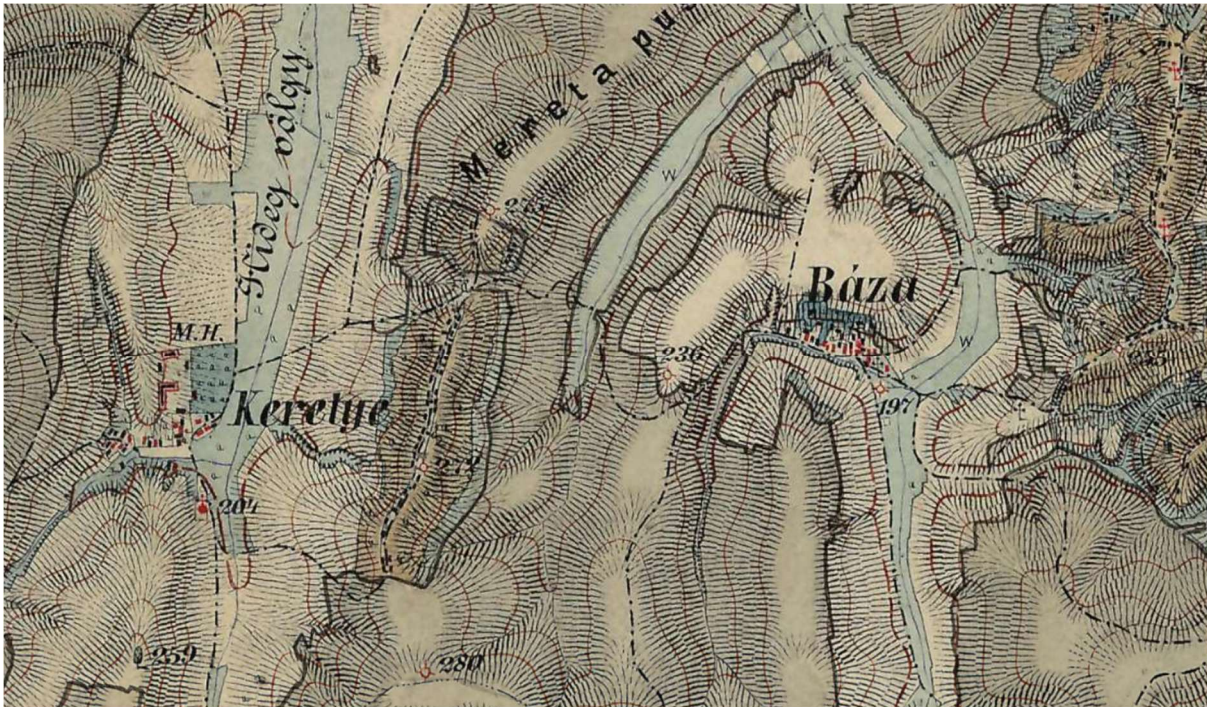

A kataszteri térképek pontos képet adnak a birtokviszonyokról, leolvashatóak a birtoktulajdonosok és a dűlőnevek.

Megfigyelhető, hogy a mezőgazdasági területeket derékszögű úthálózat fogja közre.

A település északi részén nagytáblás területekkel találkozhatunk, míg a település keleti és déli részén inkább a kistáblás erdős területek jelennek meg.

HARMADIK KATONAI FELMÉRÉS (1879)

Bázán is megjelenik a patak két elágazása és Kerettyén is megtöbbszöröződik. Visszatérnek a szőlő ültetvények, Kerettyén és Bázán egyaránt

MAGYARORSZÁG KATONAI FELMÉRÉSE (1941)

Az eddigi két külön település egyesül és a Bázakerettye nevet kapja. Ekkorra már felfedezték az olajkutakat és ezzel együtt nagy fejlődésbe kezd a település, a lakóházak megtöbbszöröződnek, munkásszálókat létesítenek, létrejönnek különböző intézmények: kultúrház, iskola, óvoda, gyógyszertár, strand, mozi, templom, továbbá egy futballpálya. Kiépítésre kerül a vasútvonal a településen keresztül, bővül az úthálózat, azonban eltűnnek a vízfolyások.

BÁZAKERETTYE NAPJAINKBAN (2022)

A tájszerkezet lényegében nem változott az 1941-es időszakhoz képest. A településmag helye ugyanaz, lakóházakkal szép számban gyarapodott leginkább a település nyugati felében. Nagy mennyiségű erdős területeket figyelhetünk meg. Mezőgazdasági területeket is láthatunk mint például szántók, legelők, szőlősek. A település központi részén kistáblás szántókat és legelőket lehet találni viszont a település észak-keleti, dél-keleti részén nagytáblás területeket találunk. A nagyüzemi mezőgazdaság nem jellemző. A településen nem halad át kerékpárút, illetve túraútvonal.

TÁJHASZNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

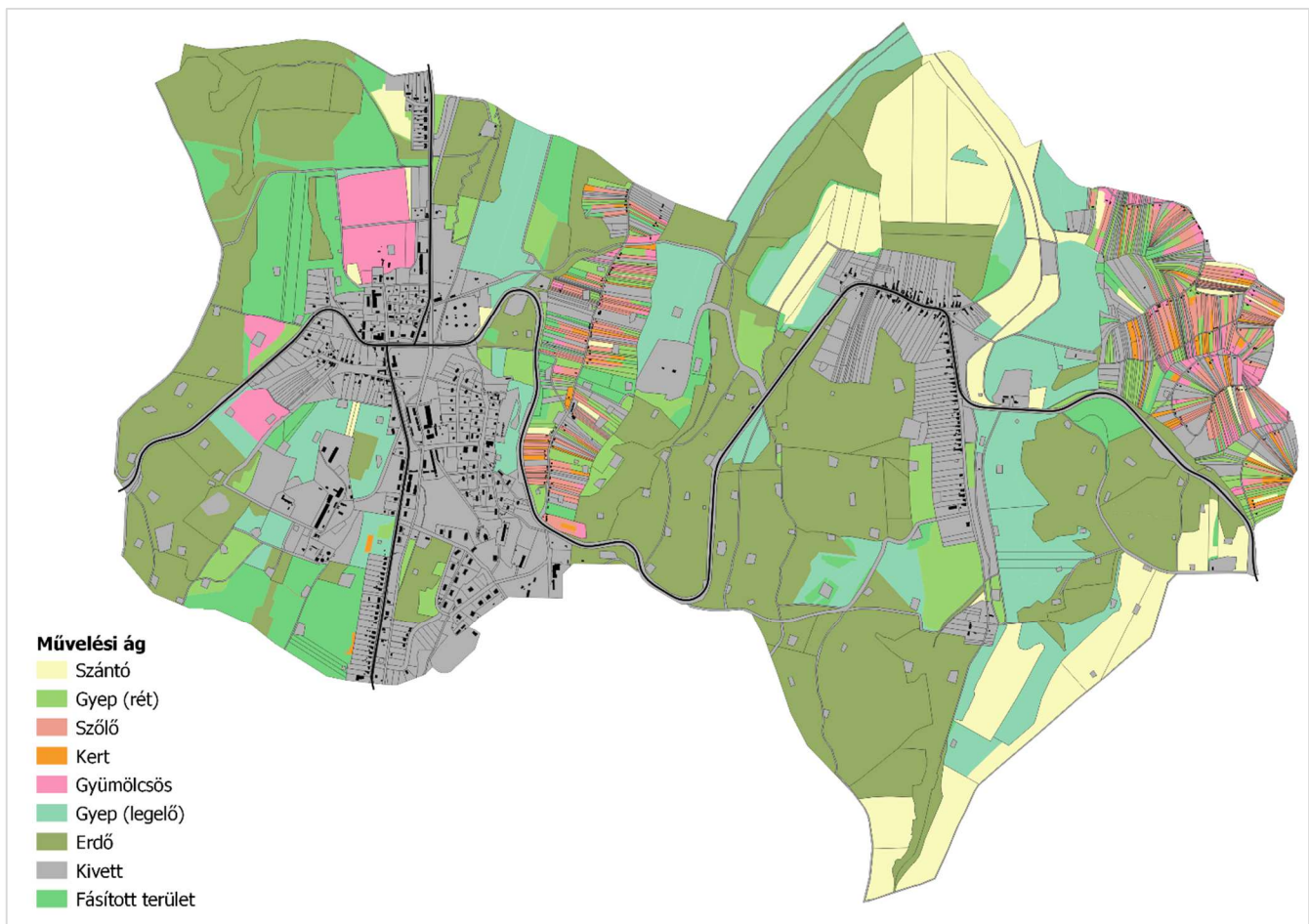
A jelenlegi tájhasználat értékelését a művelési ágak térképi ábrázolásával, a Google légifotó alapján, valamint a MePar felszínborítás adatszolgáltatása alapján végeztük el. Statisztikai adatokat az egyes művelési ágakról a Takarnet adatbázisa szolgáltatott.

Bázakerettye felszínborítása Forrás: MePar felszínborításadatszolgáltatás

Földrészlet statisztika fekvésenként							
fekvés	földrészletek száma	egyéb önálló épületek száma	egyéb önálló lakások száma	összes terület (m ²)	legkisebb földrészlet terület (m ²)	legnagyobb földrészlet terület (m ²)	átlagos földrészlet terület (m ²)
belterület	674	14	48	1369715	8	29254	2032
külterület	399	0	0	5735786	18	238208	14375
zártkert	807	0	0	929215	13	8576	1151
ÖSSZESEN	1880	14	48	8034716			

Bázakerettye fekvés szerinti felosztása (Takarnet adatbázis, 2024.)

Bázakerettye művelési ág szerinti felosztása (Lechner Adatszolgáltatás, 2024.)

A település tájszerkezetét, egyben tájkarakterét nagyban meghatározza a település fekvés szerinti megoszlása. A település történetéből fakadóan két különálló településből olvadt össze, amely szoros összefüggésben van a domborzati,-ennélfogva a vízrajzi adottságokkal. Ez az összeolvadás szerkezetében nem jelent meg, csupán közigazgatásilag. A beépített településrészek továbbra is két különálló egységet alkotnak, a Kerettye –patak menti Kerettye településrész, valamint a Bázaréti patak mentén lévő Báza településrész. a két településrészt még egy fpatak völgy választja el, a Bázaréti-patakba torkolló Meretai-árok. A település másik sajátossága a művelési ágak szerinti megoszlás, a fenti térképen látható, hogy a település nagymértékű erdősültséggel rendelkezik, az országos átlagnál jóval magasabb az erdőterületek aránya, és elenyésző a művelt, mezőgazdasági területek aránya. Az egyes településrészekhez kapcsolódó zártkerti területek is jelentős tájszerkezetet alkotó elemek, Kerettye részhez tartozó Nagyhegy, valamint Báza településrészhez tartozó Rigó-hegy. Kerettye településrész északi és déli határában főként kisebb kiterjedésű gyepterületek, Báza településrész északi és déli határában pedig nagyobb kiterjedésű szántóterületek találhatók

A Takarnet adatbázisa szerint a község közigazgatási területének „fekvés” szerinti megoszlása a következő:

belterület:	~136,97 ha
külterület:	~573,58 ha
zártkert:	~92,92 ha

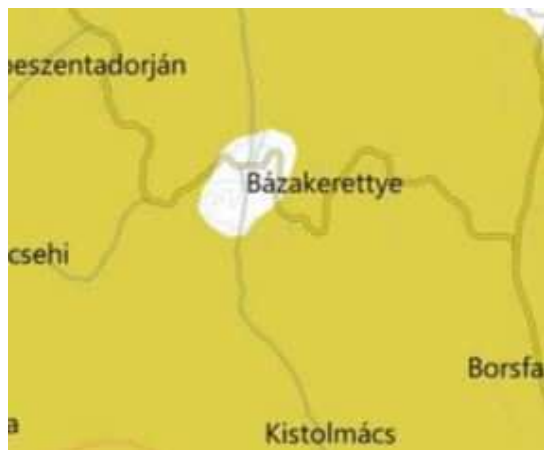
összes terület: 803,47 ha

VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

VÉDETT TÁJI ÉRTÉKEK

Tájképvédelmi terület övezete

A Megyei Területrendezési Terv a sárgával jelölt részeket a tájképvédelmi területébe sorolja.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény alapján a tájképvédelmi övezetre vonatkozó szabályozást a területrendezésért felelős miniszter külön rendeletben állapítja meg. Ez a rendelet a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, mely a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szól. E rendelet 4. §-a határozza meg a tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó országos előírásokat a következők szerint:

4. Tájképvédelmi terület övezete

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképi védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

A Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX.27.) rendelete Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről rendelkezik a térségi övezetek területi lehatárolásáról

4. § (1) A vármegye Térségi Övezeteinek területét $M=1:100.000$ méretarányban a rendelet 3.1.-3.16. mellékletei tartalmazzák az alábbiak szerint az országos övezetek a következők: 3.1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, 3.2. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, 3.3. Ökológiai hálózat puffterületének övezete, 3.4. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.5. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.6. Erdők övezete, 3.7. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete, 3.8. Tájképvédelmi terület övezete, 3.9. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete, 3.10. vízminőség-védelmi terület övezete, 3.11. Nagyvízi meder övezete, 3.12. Honvédelmi és katonai célú terület övezete, a vármegyei övezetek a következők: 3.13. Ásványi nyersanyagvagyon övezete, 3.14. Földtani veszélyforrás terület övezete, egyedileg meghatározott vármegyei övezetek: 3.15. Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet, 3.16. Kiemelt turisztikai övezet.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény rendelkezik a térségi övezetek lehatárolására vonatkozóan. A 23. § (2) bekezdése az alábbiakat írja elő:

(2) A településrendezési eszközök készítésénél a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv térségi övezeteinek lehatárolásához képest a térségi övezetek csak - az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott - illetékes államigazgatási szervek egyetértése esetén változtathatók meg, kivéve a 22. § szerinti esetet. Ha az illetékes államigazgatási szervnek a térségi övezet lehatárolására vonatkozó adatszolgáltatása eltér az OTvT-ben, a területrendezésért felelős miniszter 19. § (4) bekezdése szerinti rendeletében, illetve a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben meghatározott övezeti lehatárolástól, a településrendezési eszköz készítése során a települési önkormányzat számára kedvezőbb lehatárolás szerepeltethető, kivéve, ha az jogszabályba ütközik.

Mindennek megfelelően a tájképvédelmi övezet területe a településrendezési eszközök készítése során módosítható, pontosítható.

Védett tájelem

Az adatszolgáltatás három védett tájelemet tüntet fel, mindhárom bokor, bokorcsoportot jelöl.

Egyedi tájérték

Egyedi tájértéknek a tájra jellemző természeti érték, képződmény, vagy az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos, vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

A település és környezete erdős középhegységi jellegű. A település változatos domborzatú, táji környezetének változatos tájhasználatra mozaikos tájszerkezet kiemelt tájképi érték. Kiemelendő továbbá a település és táj harmonikus egysége.

A település egyedi tájértékei:

7. § (1) E rendelet a kihirdetést követő 30. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően keletkezett ügyekben kell alkalmazni.

1. függelék a 2/2014. (III. 10.) önkormányzati rendelethez a 2/2014. (III. 10.) önkormányzati rendelethez

Helyi védelemre javasolt építmények, tájértékek

Helyi védelemre javasolt építmények, tájértékek

száma	megnevezése	helye	
		utca, hsz.	hrsz
HVj-1.	„Nagyboldogasszony” rk. templom	Templom utca	344.
HVj-2.	„Szűz Mária neve” rk. templom	Fő utca	140.
HVj-3.	Kultúrház	Sport utca 1.	223/3.
HVj-4.	Lakóépület	Sport utca 11.	226/4.
HVj-5.	Lakóépület	Sport utca 13.	226/5.
HVj-6.	Lakóépület	Sport utca 15.	226/6.
HVj-7.	Lakóépület	Sport utca 17.	226/7.
HVj-8.	Lakóépület	Sport utca 19.	226/8.
HVj-9.	Lakóépület	Sport utca 4.	231/11.
HVj-10.	Lakóépület	Sport utca 2.	231/12.
HVj-11.	Présház	Bázai-hegy	1184.
HVj-12.	Présház	Bázai-hegy	1045.
HVj-13.	Présház	Bázai-hegy	1052/1.
HVj-14.	Kőkereszt	Templom utca	344.
HVj-15.	Kőkereszt	Dózsa György utca 25.	375.
HVj-16.	Kőkereszt	Bázai-hegy	1009.
HVj-17.	Kőkereszt	Kerettyei-hegy	628/3.
HVj-18.	Kőkereszt	Béke utca 3.	10.

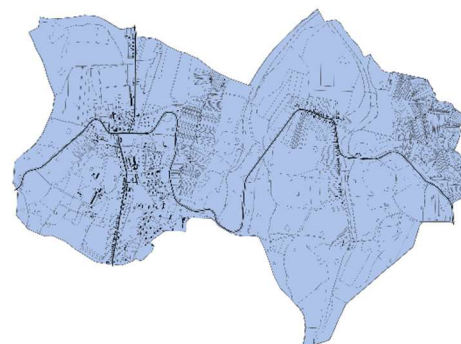
NEMZETI ÉS NEMZETKÖZI TERMÉSZETVÉDELMI OLTALOM ALATT ÁLLÓ VAGY VÉDELEMRE TERVEZETT TERÜLET, ÉRTÉK, EMLÉK

VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

Nemzetközi jelentőségű védett természeti terület

„A bioszféra-rezervátumok azon jellegzetes szárazföldi és tengerparti ökoszisztémák, amelyek az UNESCO Ember és Bioszféra Programja (MAB) keretében nemzetközileg elismertek.” *Környezetvédelmi Lexikon (2002)*

A hazai 6 bioszféra rezervátumból a Mura-Dráva-Duna Határon Átnyúló Bioszféra-rezervátum területére esik a település egésze.

Bioszféra rezervátumoknak hármas zónarendszere van: magterület, védőövezet és átmeneti övezet. Bázakerettye területe az átmeneti övezetbe tartozik.

„Átmeneti övezet: Az átmeneti zónák a természeti erőforrások fenntartható használatának bemutató területei, rajtuk mezőgazdasági és egyéb emberi tevékenység is folyhat a helyi közösségek, a természetvédelmi szervezetek, kutatók, civil szervezetek és magánszemélyek együttműködésével. Jellemzően nem védett területen helyezkednek el, jogi korlátozás a MAB státusból következően nem vonatkozik rájuk. A rajtuk folyó tevékenységekbe a kezelők minél jobban igyekeznek bevonni a helyi közösségeket is.”

Országos jelentőségű védett természeti terület

Bázakerettye területét nem érinti országos jelentőségű védett természeti terület.

Helyi jelentőségű védett természeti terület

Helyi jelentőségű védett természeti terület nincs a település területén.

Ex lege védett természeti értékek

Bázakerettye területén nem található ex lege védett természeti értékek.

Natura 2000 hálózat

A település területe nem része a Natura 2000 hálózatnak.

Országos Ökológiai Hálózat

A Bázakerettyén található hálózati elemek az ökológiai folyosó kategóriát fedik le. Bázakerettyétől északra lévő Bánokszentgyörgy településhez tartozó erdőfolt, mint magterület nyúlik be Bázakerettyére, az északi határát egy keskeny sávban érinti, melynek pontosítása indokolt lehet. Az ökológiai folyosó területrészei is a környező településekről benyúló nagyobb kiterjedésű foltok területrészei, Bázakerettyén erdőterületeket érint.

Zala MTrT szerinti ökológiai hálózat övezetei, Adatszolgáltatás szerinti övezetek érintettség a településen

14. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei

övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

50. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

79. § Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete tekintetében a 26. § szerinti övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a településrendezési eszközök készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatossá tételét biztosítani kell;

b) szántó művelési ágú területen - a Balatoni főépítész hozzájárulását követően - kizárólag út, közmű, vízgazdálkodási és vízkárelhárítási építmény helyezhető el;

c) a kertés mezőgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telek nem építhető be;

d) csarnok nem helyezhető el;

e) új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve, az illetékes természetvédelmi hatóság, valamint a Balatoni főépítész hozzájárulása alapján történhet;

f) 10 méter beépítési magasságot meghaladó építmény - a kizárólag kilátó rendeltetésű építmény és a víztorony kivételével - nem létesíthető;

g) védelmi és közjóléti erdőtelepítés, külterületi fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;

h) * a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, továbbá új vegyszertároló és hulladékkezelő létesítmény nem létesíthető, valamint energetikai célú növénytelepítés nem megengedett.

A Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX.27.) rendelete Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről rendelkezik a térségi övezetek területi lehatárolásáról

4. § (1) A vármegye Térségi Övezeteinek területét $M=1:100.000$ méretarányban a rendelet 3.1.-3.16. mellékletei tartalmazzák az alábbiak szerint az országos övezetek a következők: 3.1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, 3.2. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, 3.3. Ökológiai hálózat pufferterületének övezete, 3.4. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.5. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.6. Erdők övezete, 3.7. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete, 3.8. Tájképvédelmi terület övezete, 3.9. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete, 3.10. vízminőség-védelmi terület övezete, 3.11. Nagyvízi meder övezete, 3.12. Honvédelmi és katonai célú terület övezete, a vármegyei övezetek a következők: 3.13. Ásványi nyersanyagvagyon övezete, 3.14. Földtani veszélyforrás terület övezete, egyedileg meghatározott vármegyei övezetek: 3.15. Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet, 3.16. Kiemelt turisztikai övezet.

TÁJKARAKTER

Kivágat Magyarország Ökoszisztéma-Alaptérképéből

Tájkarakter-típus
(változatos felszínborítású, hullámos síksági és dombos medencetáj vízfolyásokkal, erdődomináns, jellemzően mozaikos dombos táj)

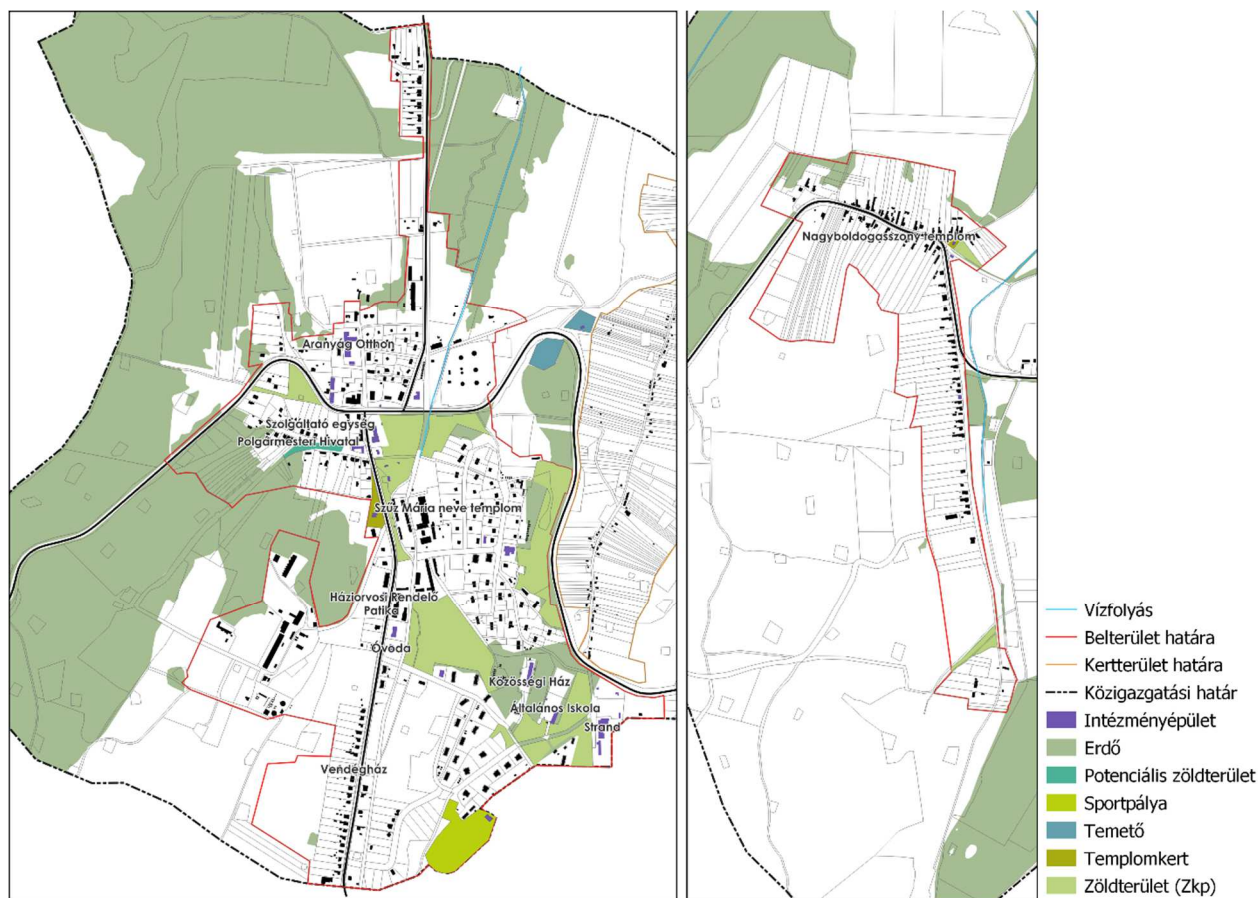

Komplex felszínborítás-típus
(település domináns mozaikos, erdő domináns homogén és dominancia nélküli)

A tájat meghatározza a vízrajz, a domborzati viszonyok és a kitettség, melynek köszönhetően változatos, mozaikos tájszerkezet jött létre. Az É-D-i irányú völgyhálózat között erősen tagolt dombosorok alakultak ki, amelyeket szigetszerűen kiemelkedő aszimmetrikus dombhátak és dombtetők jellemeznek. Az úthálózat követi a völgyeket, erre fűződnek fel az aprófalvas települések. A dombvidéki részeket összefüggő erdőterületek borítják, melyek nagy arányban bükkösök, gyertyános-tölgyesek és patakmenti égeresek. A kedvező kitettségű domboldalakon jellemzően zártkerteket találunk. A nagyobb vízfolyások völgyében kistáblás szántóföldek, míg a dombvidéki kisvízfolyások mentén legelőterületek fordulnak elő. A domborzati viszonyoknak köszönhetően számos pontról nyílik kilátás a tájra.

A vidék gazdasági fejlődését nagyban befolyásolta a szénhidrogén-mezők felfedezése az 1930-as években, ez Bázakerettye karakterét is meghatározza. A hagyományos, környékre jellemző településszerkezet fellelhető, főként Bába településrészén, azonban Bázakerettye településrész egészen sajátos képet mutat. Az amerikai mintára, tervek szerint megépített település zöldfelületbe ágyazott, szabadon álló beépítésmód, üdülőterület hangulatot kölcsönöz. Sokszor a kerítés is elmarad, vagy sövény jelzi a telekhatárokat. Meghatározó utcaképet ad a középkorú, változatos faállomány és a fenyőfélék magas aránya.

ZÖLDINFRASTRUKTÚRA HÁLÓZAT VIZSGÁLATA, A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

Belterületi zöldinfrastruktúra

Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

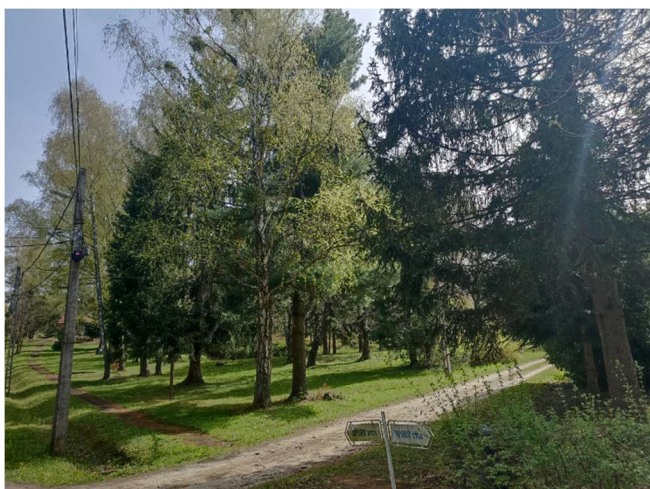
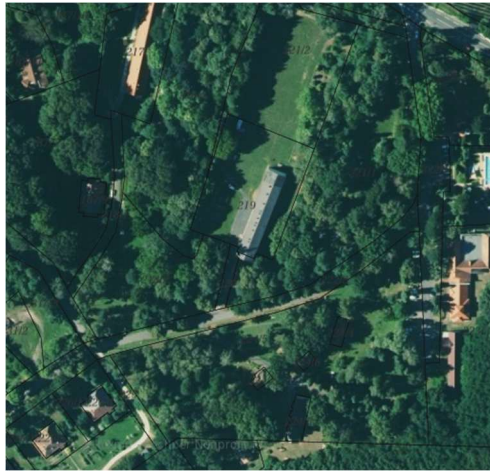
A települési zöldfelületi rendszer meghatározó elemei belterületen a közhasználatú zöldterületek, zöldfelületi jellegű intézmények, lakókertek, közlekedési zöldfelületek.

A zöldfelületi rendszer szempontjából meghatározóak a települést övező összefüggő erdőterületek és a természetközeli rétek, legelők területei, amelyek védelmét a település terv teljes mértékben biztosítja.

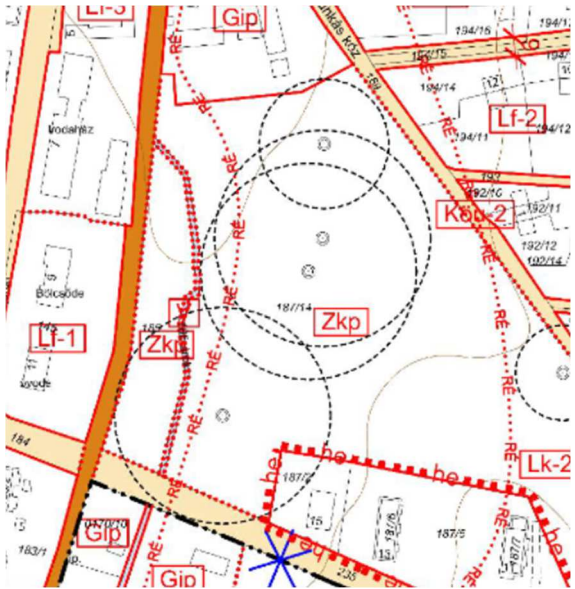
Bázakerettye magas zöldfelületi ellátottsággal és többféle rekreációs funkciót ellátó zöldterületekkel (játszótér, park, sportpálya) rendelkezik, külterületén is jelentős kirándulóhelyekhez tartozó zöldfelületek kapcsolódnak.

Közhasználatú zöldterületek

Sport utca menti zöldfelületek és Papp Simon emlékpark

Olajmunkás köz menti nagy kiterjedésű zöldfelület

Buszforduló mögötti zöldfelület

